

MD 2004, mun. Chișinău, bd Ștefan cel Mare și Sfânt, 162, tel. 022 20 45 87, e-mail: cancelaria@mediu.gov.md

12.05.2023 Nr. 13-05/897

La nr. 03/3525 din 28.04.2023

Ministerul Justiției

Cu referire la solicitarea examinării repetate a proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului penal și Codului contravențional) înregistrat la Cancelaria de Stat (**număr unic 533/MJ/2022**), Ministerul reiterează obiecția reflectată în avizul prezentat anterior cu nr. 13/1-05/2086 din 30.08.2022.

Secretar general al ministerului

Petru TATARU

MD-2032, mun. Chișinău, str. N. Titulescu, 35
Tel: 022409717, Tel-fax: 022409788
e-mail: anp@anp.gov.md

MD-2032, мун. Кишинэу, ул. Н. Титулеску, 35
Тел: 022409717; Тел-факс: 022409788
эл.адрес: anp@anp.gov.md

Nr. 7/1200 din 05.05.2023
la nr. 03/3525 din 28.04.2023

Ministerului Justiției
/Direcția elaborare acte normative/
Email: secretariat@justice.gov.md;
cristian.postovanu@justice.gov.md

AVIZ (repetat)
la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative
(modificarea Codului penal și Codului contravențional)
(număr unic 533/MJ/2022)

Administrația Națională a Penitenciarelor a examinat proiectul definitivat de *lege pentru modificarea unor acte normative* ce vizează Codul penal și Codul contravențional și reiterează necesitatea revizuirii modificărilor propuse la art. 322 din Codul penal.

În context, reiterăm obiecțiile expuse inițial, cu referire la propunerile de modificare pentru alineatul (3) și (8) și în acest sens, atragem atenția asupra faptului că, plasarea persoanelor în instituțiile penitenciare din Republica Moldova, potrivit arhitecturii penitenciarelor, se asigură în spații comune (cu mici excepții individuale), în care se dețin mai mult de 4 persoane (în cazul celulelor de tip „barac”, numărul persoanelor cazate în același dormitor poate ajunge la 70 de persoane). Astfel, urmare a faptului deținerii în comun a mai multor persoane în același spațiu, identificarea subiectului infracțiunii va fi dificilă. Totodată, acest fapt va crea premisele majorării ratei de victimizare în rândul populației penitenciare. Respectiv, nu putem neglija riscul real care s-ar putea produce prin pedepsirea altor persoane decât făptuitorii nemijlociți ai acțiunilor de **primire sau folosire**, telefoanelor mobile, cartelelor SIM și altor dispozitive de comunicare la distanță, după caz, **producerea sau păstrarea** armelor, substanțelor explozive, toxice, incendiare sau radioactiveobiectelor și substanțelor interzise. Pe cale de consecință, incriminarea faptelor corespunzător textului propus va intensifica și mai mult fenomenul de subcultură în mediul penitenciar, iar păstrarea obiectelor interzise va fi pusă prin forță pe seama persoanelor vulnerabile.

Director,
comisar-șef de justiție

Digitally signed by Falca Anatolie
Date: 2023.05.05 10:29:25 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Anatolie FALCA

MINISTERUL APĂRĂRII AL REPUBLICII MOLDOVA

șoseaua Hîncești, 84, MD-2021, mun. Chișinău
Tel. +373 22 25-20-70; Fax. +373 22 25-22-93
e-mail: cancelariama@army.gov.md; web: www.army.md

Nr. 11/626 din 04.05.2023

La nr. 03/3525 din 28.04.2023

Ministerul Justiției

Ministerul Apărării a examinat repetat proiectul de lege *pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului penal și Codului contravențional) (număr unic 533/MJ/2022)* și, în limita competenței funcționale comunică următoarele obiecții și propuneri.

I. La Art. I al proiectului de lege (*modificarea Codului penal*):

1. Cu referire la art.353 Cod penal, reiterăm propunerea ca după cuvintele „mobilizați prin” să fie completat cu cuvintele „refuz nemotivat”, cu argumentele expuse în avizul nr.11/1132 din 24.08.2022.

Suplimentar, comunicăm că, propunerea expusă de autor în sinteza obiecțiilor și propunerilor privind transpunerea prevederilor art.353 Cod penal în legislația contravențională, precum și redacția propusă a art.373³ Cod contravențional, nu caracterizează elementele esențiale ale faptei prejudiciabile. Astfel, din prevederile art.7 din Legea nr.1245/2002 cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei, rezultă trei categorii de subiecți care cad sub incidența infracțiunilor militare – recruții, militarii și rezerviștii. Respectiv, sub incidența prevederilor art.353 Cod penal (în redacția actuală) cad recruții și rezerviștii – cetățeni care se eschivează de la serviciul militar în termen, de la serviciul militar cu termen redus sau de la serviciul militar ca rezerviști concentrați sau mobilizați. Acest articol nefiind aplicabil cetățenilor care deja dețin statut de militar prin contract, în termen, cu termen redus sau ca rezerviști concentrați sau mobilizați.

Concomitent, reieșind din prevederile proiectului de lege propus spre examinare, acesta menține art.353 Cod penal.

Cu referire la redacția propusă a art.373³ Cod contravențional (pct.26 de la Art.II al proiectului de lege), aceasta se impune a fi revizuită deoarece scopul urmărit constă în pedepsirea faptei ilicite din domeniul evidenței militare prin refuz sau eschivare de la îndeplinirea serviciului militar în termen, serviciului militar cu termen redus sau serviciului militar ca rezerviști concentrați sau mobilizați. Totodată, faptele ilicite din domeniul evidenței militare sus-enunțate nu pot fi aplicate în privința cetățenilor care deja dețin statut de militar prin contract, în termen, cu termen redus sau ca rezerviști concentrați sau mobilizați. Respectiv, partea descriptivă a contravenției se propune a fi expusă în următoarea redacție:

„(1) Refuzul neîntemeiat de a îndeplini serviciul militar în termen, serviciul militar cu termen redus sau serviciul militar ca rezerviști concentrați sau mobilizați,”

„(2) Eschivarea de la serviciul militar în termen, de la serviciul militar cu termen redus sau de la serviciul militar ca rezerviști concentrați sau mobilizați prin automutilare, simularea unei boli, falsificarea documentelor sau prin altă înșelăciune,”.

2. La art.374 alin.(1), art. 376 alin.(1) și art.381 alin.(1) din Codul penal, în calitate de pedeapsă penală este prevăzută „munca neremunerată în folosul comunității”. Concomitent, art.67 alin.(4) din Codul penal care prevede că „*munca neremunerată în folosul comunității nu poate fi aplicată militarilor prin contract*”. Însă subiecții ai infracțiunilor menționate pot fi atât militarii în termen, cu termen redus, cât și militarii prin contract.

Astfel, reieșind din practica, dificultățile și impedimentele întâmpinate la punerea în aplicare a pedepsei penale „munca neremunerată în folosul comunității” în privința militarilor prin contract, propunem extinderea utilizării sancțiunilor penale alternative, prin completarea sancțiunii penale de la art.374 alin.(1), art. 376 alin.(1) și art.381 alin.(1) din Codul penal cu textul „sau cu închisoare de până la 1an”.

Raționamentul propunerii constă și în imposibilitatea antrenării militarilor pe contract în alte activități, reieșind din statutul special al acestora și misiunea de bază ce rezidă în îndeplinirea obligației privind apărarea Patriei. Or, în anumite situații conform prevederilor art.14 alin.(5) din Legea nr.162/2005 cu privire la statutul militarilor „*în perioada stării de urgență, de asediu sau de război, a executării serviciului de luptă, de alarmă, a participării la exerciții și antrenamente militare, la alte acțiuni legate de asigurarea capacității de luptă și de mobilizare, timpul de serviciu a militarilor nu se limitează.*”

II. La Art. II al proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (*modificarea Codului contravențional*):

1. La pct.24-25 din proiectul de lege, contravențiile de la art.373¹-373² Cod contravențional, se propun a fi excluse deoarece reieșind din subiecții contravențiilor (militar prin contract, în termen, cu termen redus sau ca rezerviști concentrați sau mobilizați), precum și reieșind din acțiunile sau inacțiunile expuse în partea descriptivă, care în esență constituie încălcări de disciplină militară, în privința acestora fiind aplicabil Regulamentul disciplinei militare, aprobat prin Legea nr.52/2007.

Complementar, menținerea contravențiilor de la art.373¹-373², ar crea impedimente la determinarea autorității competente să soluționeze aceste cauzele contravenționale.

Astfel, prin prisma modificărilor propuse a fi operate la art.415 Cod contravențional (pct.34 din proiectul de lege), prin extinderea competențelor Ministerului Apărării la soluționarea cauzelor contravenționale prevăzute la art.373¹-373³, ar crea premise ca subordonații să fie trași la răspundere contravențională de către comandanții acestora, iar obiectivitatea și temeinicia declanșării răspunderii contravenționale să fie viciată de subiectivism și raporturile de subordonare. Or, din altă perspectivă, s-ar crea riscuri de favoritism în protejarea subalternilor de răspundere contravențională.

Or, după cum am menționat, contravențiile enumerate reprezintă și încălcări ale disciplinei militare pentru care militarii sunt pasibili de răspundere disciplinară. În

acest caz, ar rezulta ca subordonaților să le fie aplicată de către șefi atât răspunderea disciplinară, cât și acea contravențională, condiția în care procesul contravențional să fie desfășurat în lipsă de obiectivitate.

Totodată, menționăm că Capitolul XX din Codul contravențional determină contravențiile în domeniul evidenței militare, pe când reieșind din partea descriptivă și a subiecților contravențiilor propuse a fi instituite la art.373¹-373², acestea constituie în esență contravenții în domeniul îndeplinirii serviciului militar.

Corespunzător, prin prisma propunerii enunțate, art.373³ propus, se impune a fi renumerotat în art.373¹.

2. În tot cuprinsul pct.34 din proiectul de lege, textul „art. 371-373³” urmează a fi substituit cu textul „art. 371-373¹”.

Ministru

Digitally signed by Nosatii Anatolie
Date: 2023.05.04 16:27:38 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Anatolie NOSATÎ